

TOVERI

LÄNNEN SUOMALAISEN TYÖVÄESTÖN ÄÄNENKANNATTAJA

No. 126

LAUANTAINA, TOUKOK. 29 P.—SATURDAY, MAY 29

1920.—KOLMASTOISTA VUOSIKERTA.—VOL. XIII

ILMOITUSHINTA 60 senttiä tuuma. — Kihlaus- ja viikkomaailmat \$1.50 kerta; \$3.00 kolme kertaa tavallista kokoa ja suuremman ilmoituksen tilan mukaan. — Syytymättömien ilmoitusten \$1.00 kerta; \$2.00 kolme kertaa tavallista kokoa. — Kuuleman-ilmotukset \$1.50 kerta ilman värsyä ja 50 senttiä lisämaksua jokaisesta värsyistä ja kiitoslausesta. — Halutun-tiedot, korkeintaan 30 sanaa, 50 senttiä kerta; kolme kertaa \$1.00. — Naima- ja avioliiton-ilmotukset, korkeintaan 75 sanaa, \$2.00 kerta; kolme kertaa \$5.00. Suuremmista ilmoituksista tilan mukaan. — Kiitoslausesta tilan mukaan 60 senttiä tuuma. — Pääkirjoitusten-ilmotukset 60 senttiä tuuma, eli 2 senttiä sana; alin hinta 25 senttiä kerta.

TILAUSHINNAT YHDYSVALLOISSA:
Yksi vuosikerta .\$.50. Kuusi kuukautta 3.00
Kolme kuukautta \$.160. Yksi kuukausi .\$.60
Canadaan, Suomeen ja ulkomaille:
Yksi vuosikerta .\$.85. Kuusi kuukautta 4.50
SUBSCRIPTION RATES in the United States:
One Year .\$.50. Six Months .\$.30.
Three Months .\$.160. One Month .\$.06

KATE RICHARDS O'HARE ON MÄÄRÄTTY HETI VAPAAKSI PRES. WILSONIN KÄSKYSTÄ

Ensimmäinen tulos Sosialistipuolueen amnestia-hakemuksesta. Valtiollisen riidan uhri on saanut kärsiä toista vuotta vankeudessa

Washington, D. C., 29 p. toukok. — Presidentti Wilson määräsi tänään Kate Richards O'Haren heti vapautettavaksi vankilasta.
Kate Richards O'Hare, yksi huomattavimpia poliittisia vankeja, joutui vankilaan toista vuotta sitten Bismarckissa, N. Dak., ylioikeuden päätöksen kautta. Hän tuomittiin viideksi vuodeksi vankiloilun nojalla "Yhdysvaltain sotilaiden häviöisestä" eräässä Bowman-kauntissa, N. Dak., pitämässään puheessa. Myöhemmät tutkimukset ovat paljastaneet, että Mrs. O'Hare joutui vankeuteen kahden riitelevän poliittisen ryhmän riidan uhrina ja että häntä vastaan esitetyt todistukset perustuivat kuulopuheisiin.

Sosialistipuolueen kansalliskongressin edustajat kävivät Washingtonissa, D. C., toukok. 15 p:nä jättämässä amnestia-hakemuksensa ylisyyttäjä Palmerille ja presidentti Wilsonille, ja silloin mainittiin, että Kate Richards O'Haren juttu oli erikoisemmin kiinnittänyt hallitusmiesten huomion puoleensa. Niinkuin mainittiin, on Kate Richards O'Hare saanut kärsiä toista vuotta Leavenworthin vankilassa.

Kehottaa Englannin lähetystöä luomaan uuden Englannin

Moskova, toukok. 29 p. — Englannin ammattijärjestöjen lähetystön saavuttua tänne sen kunnaksi annettiin päivällinen, ja tässä tilaisuudessa Venäjän ulkoministeri Tshitscherin sanoi m. m.:
"Kun te palaatte Englantiin, niin teidän on ryhdyttävä toimimaan uuden Englannin luomiseksi; me olemme luoneet uuden Venäjän. Silloin te ymmärrätte meitä, ja te saatte vastaanottaa lähetystöjä juuri samanlaisissa oloissa kuin mekin otimme teidät vastaan tänään."

Suuri varasto väärennyttä voita on takavarikoitu Seattlessa

Seattle, 28 p. toukok. — Hallituksen veronkantajat takavarikoivat tänään Seattlessa 200 tonnia väärennyttä voita, jota osa oli saapunut Oregonista. Toisia suuria lähetystöjä on pidetty tämän valtion muissa kaupungeissa. Voita väitetään olevan väärennyttä, sisältävän enemmän kuin 16 prosenttia, lain määräämän rajan, kosteita aineksia.

PANKIT KEIKAHTELEVAT JAPANISSA

Tokio, toukok. 29 p. — Eilen sulki Jokohamassa oleva Jokin pankki säästöpankki, jonka presidenttinä on toiminut Sobei Mogi. Edellisenä päivänä sulki siellä oleva Jokin pankki Seitsemän pankin Neuforsin pankki, jonka osakkeista suurimman osan omistaa herra Mogi.

EU HALUA NEUVOTELLA

Tokio, toukok. 29 p. — Japanin ulkoministeriön on saapunut Kiinan hallituksen nootti, jossa se ilmoittaa kielteyvänsä ryhtymästä neuvottelemaan Japanin kanssa Shantungin kysymyksestä. Kiinan hallitus sanoo kuitenkin olevansa valmis asettamaan sotilaita japanilaisten sotilaiden sijalle vartioimaan rautatieä Shantungissa.

HINNAT RUVENNEET ALENEMAAN RANSKASSAKIN

Parisi, toukok. 29 p. — Viimeisten viikkojen aikana ovat tavara- ja palvelus hinnat Ranskassa huomattavasti laskeneet. Kuukauden sisällä on puuvillan hinta laskenut 244 frangilla 50 kilogrammaa kohti Havressa ja kahvien hinta on alennunut 76 ja villan 35 "pointilla".

"POPULAIRE" SYYTEESEEN.

Parisi, toukok. 29 p. — Hallitus on nostanut syytöksen ranskalaisista sosialistilehdistä "Populaire" vastaan. Lehti on arvostellut ranskalaisen valtuustojen toimintaa. Frankfurtissa, syyttävät Ranskan joukkojen keskuudessa olevia mustahioisia sotilaita rikoksista. Artikkelin otsikkona oli: "Mustien poistaminen — jo oli aikakin."

NEW YORKIN PANKIT JA JAPANIN PULA

Japanissa alkanut liikepula voinee levitä maailman laajuisiksi

Parisi, toukok. 29 p. — Rahapulan, joka on saattanut koko mailman historian kamalimman liikepulan partaalle, ovat aiheuttaneet New Yorkin pankkiirien, vaatimalla yhtäkkiä Tokion suuria firmoja suorittamaan takaisin niille antamansa lainat, syyttä kun silkin hinta on viime aikoina nopeasti kohonnut. Pankkiirien itsekkin olivat hämmästyksellä lyötyjä (?), kun saivat tietää kuinka suuria summia japanilaisille firmoille on lainattu. Seurauksena tästä lainojen takaisin vaatimisesta on ollut:

Silkin hinnan aleneminen 18 dollarista 9 dollariin nauhalta; pankkien keikahdukset Japanissa ja kiertämätön vastavaihtus New Yorkin, Pariisin ja Lontoon rahamarkkinoilla, mistä taasen on seurauksena kaikkien arvopapereiden aleneminen sikäli, että tilanne käy vaaralliseksi.

HALLITUKSEN VAHTI TYÖLAISTEN ÄÄNTYKSIÄ TARKASTAMAAN ENGLANNISSA

Lontoo, toukok. 29 p. — Kaikkialla järjestyneet työläiset Englannissa vastustavat parlamentissa käsiteltävänä olevaa ehdotusta laiksi, koskeva "puolueettoman" hallitusta "dustavan miehen" asettamista katsomaan perään, kun työläiset toimittavat lakko-äänessä. Laissa ei tietyistä puhta mitään siinä, että pitäisi olla "puolueeton" mies katsomassa perään kun riistävät toimittavat äänestystä työssä, taikka kun joukko kapitalisteja kokoontuu päättämään ruokatarpeiden hinnoista.

SOVIETTIEEN EDUSTAJA-KOKOUS UKRAINASSA

Lontoo, toukok. 29 p. — Neljäs koku Ukraina käsittevä neuvoston kongressi piti istuntonsa Harkovissa toukok. 4 päivänä. Kongressin otti osaa seitsemänsä viikkokokouksen edustajia, Nikolai Lenin ja Trotski nimettiin kongressin kunniajäseniksi.

LISÄÄ RADIKALEJA VANGITTAJIA RANSKASSA

Parisi, toukok. 29 p. — Täällä on tapahtunut lisää työväen joukkojen ja sosialistien vangitsemista. Pariisin linna on täynnä henkilöitä, joita epäillään osallisuudesta salaliiton valtion turvallisuutta vastaan. Tähän mennessä ei kuitenkaan ole vielä tietoa todistuksista vangituista vastaan. Vangitsemiset ovat saaneet aikaan suurta mielenkuohua sosialistien keskuudessa, jotka selittävät, että viranomaisten syytöksissä ei ole pienintäkään perää.

KAKSI SURMAUTUNUT TULIPALOSSA IRLANNISSA

Lontoo, toukok. 29 p. — Tähän tiedotetaan, että Kilmallockissa, Irlannissa, eilen poltettiin poliisiparakkia ja että kaksi poliisia sai surmansa liekeissä. Erään junan saavuttua Limerickiin eilen sen veturin radanlakaisijasta kerrotaan löydetyn ihmisen sydän.

RANNIKKOVARTIOVAEN KASARMI SYBIL HEADISSA JA POLIISIPARAKKI CASTLE CAULFIELDISSÄ, IRLANNISSA, POLTETTIIN NIINKÄIN EILEN.

Lontoo, toukok. 29 p. — Tähän tiedotetaan, että Kilmallockissa, Irlannissa, eilen poltettiin poliisiparakkia ja että kaksi poliisia sai surmansa liekeissä. Erään junan saavuttua Limerickiin eilen sen veturin radanlakaisijasta kerrotaan löydetyn ihmisen sydän.

VIHOLLISIA LISÄÄNTYY PUOLALLE

Taistelu käynnissä puolalaisten ja tsekkien välillä. Liettoa yhtyne leikkiin

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., May 29, 1920, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)
Harbin, toukok. 29 p. — Tähän saapui eilen seuraava sähkösanoma Moskovasta:
Moskova, toukok. 19 p. — Moskovan sovietin puheenjohtaja Kamenoff sanoi häntä haastateltaessa puolalaisten hyökkäyksestä: "Puola taistelee lännessä liittolaismaiden etuvartiina, jotka taasen ovat lähteneet intervention polulle. Jos Puola pääsee voitolle, niin silloin liittolaistalot antavat aktiivista apuaan kuristettaessa neuvostohallitusta. Mutta jos se joutuu häviölle, niin entente sanoo, että se oli yksinomaan Puolan tuhoa ja että sillä (entente) ei ollut sen kansa mitään tekemistä."

PUOLALLA TOINENKIN VIHOLLINEN.

Lontoo, toukok. 29 p. — Sota on puhjennut puolalaisten ja tsekkoslovakien välillä Teschenissä, joka ennemmin on muodostanut osan Itävallan Schlesian. Taistelussa puolalaisten ja tsekkien välillä viime torstaina 1,100 miestä sai surmansa. Kerrotaan Wienistä "Daily Expressille" tullessa tiedonannossa, Karwinin alueella on ollut sille viime keskiviikon käynnissä taistelu, jossa on käytetty aseina kivivärejä ja kuularuukkuja ja asukkaiden alueelta kerrotaan paenneen pois.

Lisää tsekkiläisiä joukkoja kuletaan kiireisesti rintamalle Ostrasta. Liittovaltain joukkoja lähetettiin Teschenin alueelle pitämään yllä järjestystä siellä yleisääntelyksen aikana, saatuautvat taisteluun passiivisesti.

Seakaantuuko Liettuakin taisteluun?

Lontoo, toukok. 29 p. — Central Newsille tulleet tiedot kertovat, että Liettuun sotaministerin ja Venäjän neuvostohallituksen välillä ovat käynnissä neuvottelut Liettuun seakaantumisesta taisteluun, Liettualla ollen aikomus tehdä hyökkäys Vilnaan ja Grodnova vastaan. Liettualaiset joukot näinollen tulisivat hyökkäämään puolalaisia vastaan takapäin, Venäjän punaisten joukkojen hyökätessä Dvinskä vastaan.

Debsille ilmoitetaan muodollisesti presidentin ehdokkuudesta

Atlanta, Ga., 28 p. toukok. — Pienessä huoneessa Atlantan vankilassa ja valppaiden vartiain silmien edessä Eugene V. Debsille, kuuluisalle valtiolliselle vangille, ilmoitetaan muodollisesti lauantaina, että hän on nimetty Sosialistipuolueen presidenttiehdokkaaksi.

TYÖLÄISILTÄ RYÖSTETTY OMAISUUTTA LUOVATAAN TAKASIN.

Valtioneuvosto on myöntänyt vankeinhoitohallitukselle oikeuden luovuttaa 1918 puhjenneneen kansalaissodan johdosta vangituilta henkilöiltä talteenotettu omaisuutta omistajilleen takaisin kuluvanakin vuonna tehtyjen anomusten perusteella ja mikäli näitä anomuksia tehdään vankeinhoitohallitukselle ennen ensi syysk. 1 päivää.

A SEMA SAKSASSA SELVINNYT

Ruhr-alueen työläiset Ebert-Mullerin hallituksen katkeria vihollisia nykyään

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., May 29, 1920, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)
Federated Pressin ja London Daily Heraldin kirjeenvaihtajalta. Lähetäjä, joka on tunnettu kirjeenvaihtaja, visseistä syistä haluaa pitää nimensä salassa.)
Hallituksen joukkojen (reichswehrin) tunkeutumisesta Ruhrin alueelle ja heidän käytöksestään työväenpuolueen masentamisessa siellä on ollut yksi sangan merkittävä seuraus. Kölnistä alkaen pohjoiseen Hollannin rajoille saakka ja Reinistä itään päin kautta Westfalian Braunschweigin saakka, saksalainen työmiehen tuntee ainoastaan halveksimista Ebert-Mullerin hallitusta vastaan. Tällä alueella on useita miljoonia asukkaita ja nämä käsittelevät nyt, että on tullut aika perustaa hallitus, joka edustaa ainoastaan Saksan työväen etuja.

Ruhrin alueen työläisten ensi nousu tuli valtavana protestina enemmistösocialistien hallituksen tukemista virallisesti vastaan, ja jokainen ymmärtäväinen saksalainen myöntää, että yleislakon täydellisyys tällä Saksan teollisuusalueella kukisti junkkerit ja pelasti Ebertin hallituksen. Miten Ebert sitten otti kiitollisuuttaan laskemalla reichswehr-joukot irralleen Ruhrin alueelle ja miten nämä käyttäytyivät siellä, on hyvin tunnettua. Westfalian työläisten siunissa nykyään on vain vähän erotusta Ebert-Mullerin ja julisten taantumuskasellisten välillä, jotka jälleen uhkaavat vallankaappauksella.

Pohjalla kuohuu.

Pinnalta katsoen on tilanne Ruhrin alueella nykyisin hyvin rauhallinen. Mutta pohjalla kuohuu. Ruhr-alueen eteläpuolella olevissa kaupungeissa toimivat keskuksittomat ovat valmistaneet täydellisiä suunnitelmia toista nousua varten, jonka tuloa pidetään välttämättömänä, ja tietojia suunnitelmista lähetetään hallituksen joukkojen miehittämiin teollisuuskeskuksiin. Yleislakkoja saarnataan yleisesti siinä tapauksessa, jos hallituksen sotajoukot laajentavat valtausalaansa, niinkuin uhataan. Toisen mahdollisuus on sekä kommunistien että itsenäisten sosialistien täydellinen ero parlamentaarista hallituksesta, joka seikka pakottaisi enemmistösocialistit näyttämään ennen kesäkuun vaaleja, mikä erotus on heidän ja taantumuskasellisten välillä.

Berliinin hallitus tietää kyllä tästä jyrkästä muutoksesta työväenliikkeessä, mutta sillä ei ole voimaa vastaanottaa kriisiä. Reichswehr-joukot, joihin hallituksen valta perustuu, ovat ammatillisotilaita, jotka on värvätty kymmenen vuoden palvelukseen. Kaikki heidän upseerinsa ovat taantumuskasellisia tai monarkisteja taipumuskiltaan ja jokainen tietää, että jos Ludendorff tai joku muu vanhan hallituksen sankari, asettautuisi diktaattoriksi, rientäisivät heti Reichswehr-joukot hänen lipunsa juurelle hallituksen julistuksista ja manifesteista välttämättä. Ebert ja Muller tekivät suurimman erehdyksensä lähettämällä sotaväkeä Ruhrin työväkeä vastaan, mutta tämä menettely on paremmin kuin mikään selvittänyt asemaa Saksassa. On olemassa ainoastaan kaksi puolta nyt Saksassa jostain merkityksestä, toisella puolella järjestynyt työväki ja toisella puolella järjestyneet militaristit. Tapahtumat ovat kehittyneet jyrkästi ja veriseksi yhteenotoksi työväestön ja junkkerien välillä.

NETUREITA SAKSASTA.

Suomen rautatiehallinto on tilannut 10 nopeakuluisia matkustajaveturia Saksasta.

LAIN AUKTORITEETIT ANTAVAT MUSERTAVAN LAUSUNTONSÄ PALMERIN LAITTOMUUKSISTA

Provokaattorit saivat määräyksen kutsua kommunistit kokoukseen tammikuun 2 p:n illaksi, jotta mahdollisimman suuri määrä tulisi vangituksi

Washington, 28 p. toukok. — National Popular Government liiton toimesta on 12 lakimestä käsittevä liitto antanut lausuntansa, jossa jyrkin sanoin tuomitaan hallituksen virkailijain ja erikoisesti ylisyyttäjä Palmerin harjoittamaa vainoa, julmuutta ja laittomuutta niin kutsuttuja punaisia vastaan tehdyssä kampanjassa viime talvena.

Lausunto, joka julkaistiin tänään Popular Government liiton sihteerin Judson Kingin puolesta, oli seuraavien tunnuttujen lakimiesten allekirjoittama:
Tunnettu auktoriteetteja.
Roscoe Pound, Harvardin yliopiston lainoillisen osaston johtaja.
Tyrryl Williams, Washingtonin yliopiston lainoillisen osaston johtaja.
Frank P. Walsh, kansallisen sota-työläisliiton entinen puheenjohtaja.
David Watterstein, Philadelphian lakimiesyhdistyksen jäsen.
Jackson H. Ralston, Washingtonissa, D. C., Italian-Venezuelan sovintokomissionin puolelta tuomari.

Tuomari Alfred Miles, Baltimorasta, Marylandin yliopiston lakiosaston professori.
Francis Fisher Kane, äskettäin eronnut Yhdysvaltain piirisyyttäjä, Philadelphialla.
Felix Frankfurter, sotasihteerin ja työsihteerin apulainen sodan aikana ja lakitieteen professori Harvardin yliopistossa.
Swimburne Hale New Yorkista, Yhdysvaltain armeijan tiedusteluosaston entinen päällikkö.
Ernst Freund, lakitieteen professori Chicagon yliopistossa.
R. G. Brown, lakimies Memphisistä, Tenn.
Zachariah Chaffee, lakitieteen professori Harvardin yliopistossa.

Oikeusdepartmenttia vastaan tehdyt syytökset lyhykäisyydessään ovat:
Provokaattorien ylläpitäminen oikeusdepartmentin toimesta kaikkialla maassa tarkoituksella yhtyä radikaalisiin järjestöihin ja tulla niiden virkailijoiksi ja kiihottaa jäseniä rikolliseen toimintaan.
Miesten ja naisten joukkovangitsemiset ilman warrantia, laittomat tarkastukset ja omaisuus-

Pilaantunutta lohta lähetetty markkinoille

Seattle, toukok. 28 p. — Albert Rooks, Yhdysvaltain apulais-marshalli matkusti tänään Anacortesiin, Wash., jossa hän takavarikoi 100,608 paunaa kannettua lohta syötäväksi kelpaamattomana. Lähetys tuli Alaskasta ja oli se osotettu Seattlen kauppiaille.

KENRAALI DYERIN MENNETTÄÄ TUOMITAN

Lontoo, toukok. 29 p. — Tar kastettuaan erikoisen, Intiassa tuonnon tapahtuneita rauhatoimuuksia tutkineen komitean raporttia Intian hallitus on antanut lausunnon, jossa sanoo, että Intiassa olevien brittiläisten joukkojen ylipäällikkö kenraali Dyer on mennyt kohtuuden rajain ylitse hillitessään mielenosoittajia Amritsarissa ja osottanut väärinkäsittäneensä velvollisuutensa, josta seurauksena oli valitettava ja tarpeeton ihmishenkien hukka.

Toveri jokaiseen työläiskotiin!

Tämä lausunto on lähetetty armeijan ylipäällikölle pyynnöllä, että hän ryhtyy asiassa selaisiin toimenpiteisiin, joihin katsoo asianhaarain aihetta antavan.